

YOĞUNLAŞMA VE PİYASA YAPISI İLİŞKİSİ ÇERÇEVESİNDE TÜRK
ÇİMENTO SEKTÖRÜNÜN YAPISAL ANALİZİ

Yard. Doç. Dr. Çetin POLAT *

ÖZ

Serbest piyasa ekonomilerinde ekonomik etkinlik, üretimde en iyi kaynak bileşimi ve tüketimde en iyi mal ve hizmet bölüşümüyle sağlanabilmektedir. Serbest piyasa ekonomilerinde bunu sağlayacak mekanizma, rekabetçi piyasa yapısıdır. Dünya ekonomisindeki piyasalar incelendiğinde, daha çok tam rekabet piyasası ile monopol (tekel) piyasası arasında oluşan monopolcü rekabet ve oligopol piyasa yapılarının yer aldığı görülmektedir. Piyasa yapıları belirlenirken en çok kullanılan yöntemler M – Firma Yoğunlaşma Oranı ve Herfindahl – Hirschman İndeksi analizidir. Bu yöntemler aracılığıyla hesaplanacak yoğunlaşma derecesi ile yoğunlaşma – piyasa yapısı ilişkisi çerçevesinde piyasa yapısı belirlenebilmektedir. Çalışmada, çimento sektörü firmalarının gelirleri, maliyetleri ve çimento üretim miktarları verileri ile hesaplanan M – Firma Yoğunlaşma Oranı ve Herfindahl – Hirschman İndeksi analizi yöntemi kullanılarak, Türkiye’de çimento sektörünün piyasa yapısı belirlenmeye çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Yoğunlaşma, Piyasa Yapısı, Çimento Sektörü, M – Firma Yoğunlaşma Oranı, Herfindahl – Hirschman İndeksi

STRUCTURAL ANALYSIS OF TURKISH CEMENT SECTOR WITHIN
CONTEXT OF CONCENTRATION AND MARKET STRUCTURE
RELATION

ABSTRACT

In free market economies, economic efficiency can be provided by best combination of source in production and by best distribution of goods and services in consumption. In such economies, the mechanism which provides the aforementioned efficiency is the competitive market structure. When the markets in the world are examined, it is usually seen that there are monopolistic competition and oligopolistic market structures, which occur between perfect competitive markets and monopolistic markets. The most frequent methods of determining market structures are M – Firm Concentration Ratio and Herfindahl – Hirschman Index. By the help of the mentioned methods, the market structures are determined by the interaction between concentration degree and market structures. In this study, it is aimed to determine the market structure of Turkish cement sector, by the help of the M – Firm Concentration Rate and Herfindahl – Hirschman Index analysis methods which are used to calculate income, cost and amount of cement production of cement sector firms.

Keyword: Concentration, Market Structure, Cement Sector, M – Firm Concentration Ratio, Herfindahl – Hirschman Index

* Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi e-mail:cetinp@anadolu.edu.tr